

SUBCONTINENTUL INDIAN

India antica a fost un subcontinent cu o populatie numeroasa, cu o istorie complicata si furtunoasa. S-au nascut aici religii mari, imperii au inflorit si au decazut, dar cultura indiana si-a pastrat intotdeauna caracterul specific.

India antica ocupa teritoriul pe care il denumim subcontinentul Indian, pe acest teritoriu azi existand patru state: Republica India, independenta din 1947, Pakistanul, Sri Lanka (Ceylon), si Bangladeshul, devenit independent in 1971.

In valea Indusului care azi apartine Pakistanului in jurul anului 2500 i. Hr. s-a format una din cele mai vechi civilizatii ale lumii. Au avut orase mari, proiectate cu mare minutiozitate, casele fiind cladite din caramizi de lut ars, orasele fiind dotate cu retele de apa si canalizare dezvoltate. Au conceput si o scriere in imagini, care, din pacate nu s-a putut descifra nici pana azi, si din aceasta cauza despre civilizatia din valea Indusului avem doar cunostinre sumare. Prabusirea acestei civilizatii in jurul anului 1700 i. Hr. s-a datorat probabil unei catastrofe naturale.

Valea Indusului se afla in partea nord-vestica a subcontinentului, relativ destul de aproape de o alta civilizatie veche, cea sumeriana, cu care, ipotetic, s-ar putea sa fi avut relatii comerciale si de care a fost, poate, influentata.

De mai multe ori pe parcursul istoriei Indiei ideile noi au patruns in partea de nord-vest a tarii, - si tot acolo au sosit si cuceritorii externi. Imensul teritoriu al subcontinentului pe celelalte parti este inconjurat de mari, munti inati si paduri tropicale, si din aceasta cauza alte civilizatii, ca de exemplu marea civilizatie chineza, nu au lasat urme vizibile.

Viitorul Indiei a fost determinat in mod fundamental de invazia triburilor nomade ariene, sosite in mileniul II i. Hr., care, inarmate cu arme de bronz si cu care de lupta, au migrat pe parcursul secolelor in India in mai multe valuri prin trecatorile Afganistanului de azi. Dupa ce au ocupat Nordul Indiei s-au lasat de viata nomada si activitatea lor principala a devenit agricultura.

Populatia bastinasa supusa - in majoritatea lor dravizi avand culoarea pielii mai inchisa - in nord a devenit o populatie de servitori ai arienilor victoriosi, dar in sud si-a pastrat independenta. Din cauza obstacolelor reliefului cuceritorii ajungeau aici mai greu, si din aceasta cauza istoria politica a acestei regiuni difera de cea a teritoriilor din nord, cu toate ca influenta ideilor culturale si religioase nu au putut fi oprita de izolarea geografica.

Formarea Indiei

Lipsa documentelor scrise nu ne precizeaza in ce masura au preluat cuceritorii arieni traditiile dravidiene. Unele reprezentari sugereaza ca zeitati venerata astazi, alaturi de idei religioase si ritualuri, au o istorie care izvoraste din civilizatia indusului. Sigur este insa,

ca limba, religia si structura sociala ale arienilor au determinat in mod fundamental infatisarea ulterioara a Indiei.

De la cuceritorii arieni provine credinta acordata zeitatilor naturii, de exemplu zeilor Vauna si Indra, separarea preotilor (brahmanilor) ca clasa sociala si ceremoniile sacrificarii animalelor.

Imnurile religioase si textele ceremoniilor au fost transmise prin traditia orala de catre preoti, generatii de-a randul, mai tarziu fiind adunate si immortalizate in cele patru carti a Vedelor, din care aceasta perioada timpurie a religiei indiene a primit denumirea de religia vedica. In timpul mileniilor urmatoare religia vedica s-a schimbat foarte mult, ca in final sa se desavarseasca in hinduism. Hinduismul este si azi religia majoritatii hindusilor, cele mai sfinte texte a acestei religii fiind Vedele. Sanscrita, limba acestor scrieri sacrale a devenit limba literara "superioara", aceasta a fost utilizata de invatatii din toata India. Cu toate ca existau o multime de dialecte si chiar si limbi de sine statatoare, sanscrita la fel de bine si-a pastrat pozitia autoritara, ca si latina in Europa medievala.

Sistemul castelor

Societatea ariana timpurie se diviza in patru clase sociale sau caste; prima casta alcatuita de preoti (brahmani), a doua alcatuita de luptatori (nobilimea) iar a treia de tarani, mestesugari si comercianti. Dintr-a patra casta faceau parte slugile. Cei care nu faceau parte din nici una dintre aceste caste erau denumiti "intangibili" sau "paria". Fata de castele superioare privarea lor de drepturi era mai accentuata decat a slugilor.

Cu timpul acest sistem a devenit mai complicat si mai rigid, si in afara celor patru caste au aparut mai multe subcaste. Ca urmare a acestui sistem fiecare individ al societatii era legat prin mostenirea sa de un anumit rang si de o anumita ocupatie, putea manca numai anumite mancaruri si putea sa se casatoreasca numai cu cineva din casta sa. Acest sistem era justificat de teoria hindusa a karmei, dupa care soarta fiecarui om in viata este rasplata sau pedeapsa meritata a faptelor bune sau rele savarsite in vietile sale anterioare. Sistemul castelor s-a pastrat pana azi, cu toate ca guvernele Indiei au incercat in mod repetat sa elimine barierele sociale traditionale cu daramarea barierele sociale vechi.

Dezvoltarea religioasa

Perioade lungi din istoria politica a Indiei raman obscure, este sigur doar ca cel putin o duzina de regate ariene infloreau sau se razboiau intre ele fara un rezultat semnificativ. In religia hindusa, in schimb, au survenit schimbari esentiale: au luat nastere cultele lui Siva si Vishnu, elementele principale ale hinduismului epocii noi. Sistemul castelor, puterea preotilor si sacrificiile virtuale practicate de hindusi au generat doua miscari mari de reforma in secolul al VI-lea i. Hr..

Prima miscare religioasa a fost jainismul, fondat de Mahamra. Propaga nonviolenta, condamna sistemul de caste si considera sacra orice forma de viata. Acest ultim concept denumit ahimsa era respectat de adeptii lui fata si de cele mai mici insecte.

Cu toate ca jainismul a devenit in India o religie de masa nu a depasit niciodata granitele subcontinentului. In schimb cealalta miscare religioasa, budismul a devenit cea mai mare religie din lume. Pe fondatorul ei cunoscut sub numele de Buda il chema Gautama

Siddhartha (in jurul 535-483 i. Hr.). Denumirea glorioasa Bud inseamna "iluminatul". Dupa traditie era originar dintr-o familie domneasca, a primit o educatie aleasa, dar a fost ferit de tumultul vietii. Privelistea unui om batran, a unui bolnav incurabil, al unui mort si al unui ascet l-au pus pe Guatama fata in fata cu moartea si cu suferinta.

Dupa aceste intalniri o perioada lunga cauta adevarul si la varsta de 36 de ani a devenit iluminat. Dupa acest eveniment a inceput sa-si propage ideile. Pe oameni ii indemna la urmare "caii de mijloc", adica sa se abtina de la huzur, dar si de la ascetism (renuntarea la binefacerile vietii de zi cu zi). Invatatura principala al lui Buda era ca viata este o suferinta, generata de dorinta, si prin urmare putem scapa de suferinta daca stingem in noi dorintele. Astfel sufletul scapa din circuitul nasterii si renasterii, poate ajunge in Nirvana, adica in starea de fericire eterna.

Regate si imperii

In timp ce Buda isi propaga doctrinele, regatele din India se razboiau intre ele, si pe teritoriile din nord-vest au inceput sa se infiltreze influente persane si grecesti. Cuceritorul macedonean, Alexandru cel Mare, dupa ce a cotosit imperiul persan, a patruns si in India, si l-a invins pe regele Puru, dar la cererea soldatilor sai obositi, care nu doreau o noua intalnire cu elefantii de lupta, s-a retras.

Fondatorul marii dinastii Maurya, Chandragupta (321-297 i. Hr.) probabil a fost participant la rezistenta fata de Alexandru cel Mare. Dinastia Maurya a fost prima (si pentru 2000 de ani si ultima) care a reusit sa-si extinda controlul asupra majoritatii subcontinentului, carmuind din capitala Pataliputra asezata in inima dens populata a Indiei, in bazinul Gangelui.

Cel mai mare domnitor Maurya, Asoka (cca.268-232 i. Hr.) si-a inceput domnia ca rege cuceritor, dar i s-a facut greata de varsarea de sange si s-a convertit la religia budista. A incercat sa-si transpuna ideile in practica, a pornit o serie de munci voluntare, proclama nonviolenta si toleranta fata de supusi. Minunatele monumente Maurya sunt acele coloane cu inscriptii pe care Asoka le-a ridicat in intreaga imparatie. A trimis misionari budisti in strainatate si in urma activitatii acestora s-au pus bazele raspandirii budismului in Asia rasariteana, incepand cu Birmania si Ceylonul. Arta si arhitectura budista au inflorit si in interiorul Indiei, cu toate ca imparatia Maurya s-a dezintegrat foarte repede dupa moartea lui Asoka.

Dupa epoca statelor mici aflate in razboi in secolul al III-lea o noua dinastie, dinastia Gupta a reunit mare parte a subcontinentului. Imparatia lor a atins epoca de glorie sub domnia lui Chandragupta II. (376-415). In spiritul hinduismului reinnoit cultura Indiana isi traia perioada de inflorire. Au fost scrise in limba sanscrita capodopere lirice si dramatice uriase, era in plina dezvoltare sculptura si arhitectura hindusa cu stilul sau somptuos fara egal.

S-au obtinut rezultate marcante in matematica si astronomie. Indiei, dinastiei Gupta, ii datoram aplicarea corecta a valorilor zero si zece. In secolele V si VI a aparut o noua putere in partea de nord-vest a continentului, hunii heftaliti. O perioada au fost respinse atacurile sagetatorilor razboinici, dar puterea soldatilor s-a epuizat si imparatia Gupta s-a destramat.

Puterea islamului

În perioada următoare a devenit foarte clar, că budismul în cadrul maselor mari nu poate concura cu hinduismul în reînnoire, și astfel budismul în secolul al IX-lea a intrat într-un declin rapid. Hinduismul însă în această perioadă trebuia să facă față unei provocări externe mult mai dure - islamismului.

Islamul este o religie foarte combativă, și propovăduia că Dumnezeu este unul și există o singură cale, calea fericirii de apoi. Pentru individ purta un mesaj total diferit față de concepția religiilor hinduse, a căror element de bază era transmigratia sufletelor, circulație a nasterii și a renașterii timp de milioane de ani. Așa a devenit foarte incert, dacă musulmanii și hindușii vor putea conviețui în pace. În final antagonismele religioase au jucat - și joacă și azi - un rol important în istoria Indiei: acestea au determinat divizarea în mai multe state a subcontinentului Indian.

Ostile musulmane au pătruns în India prima dată în secolul al VIII-lea. Au prădat India de Nord, au cucerit Sindul (regiunea de sud al Pakistanului de azi). Cu această înaintare lor s-a oprit, dar în secolul al X-lea dinastia turco-afgana a Gaznevizilor a ocupat Punjabul și l-a anexat imperiului musulman centro-asiatic. Noile incursiuni au slăbit în continuare regatele hinduse, care timp de un secol nici nu au încercat să facă cuceriri noi. Atunci a ajuns la putere în Ghazni o nouă dinastie mult mai puternică.

Sultanatul din Delhi

Cel mai activ membru al noii dinastii, Muhamad, a atacat India de Nord în 1192, a sfărâmat confederația nord hindusă, și a instalat în Delhi ca vicerege un sclav turc de al său. Acest conducător a înființat așa numita dinastie a sclavilor. El și urmașii săi au extins puterea sultanatului musulman asupra întregii Indii. Regatele hinduse din nordul țării nu au fost desființate, ci au fost vasalizate, iar populația nu a fost convertită în întregime la religia islamică. Dar încetul cu încetul noua religie a prins rădăcini în India, și inspirate de modele persane, arta plastică, cea decorativă și arhitectura islamică au început să marcheze cultura indiană.

În istoria sultanatului au fost perioade bune și perioade rele, dar după 1398, când cuceritorul mongol Timur Lenk i-a prădat teritoriile, a intrat în declin. Următorii cuceritori au lăsat după ei amintiri mult mai frumoase. Ei au fondat cel mai strălucit imperiu musulman al subcontinentului: India Mogulilor.

DATE IMPORTANTE

Cca. 2500-1700 î.Hr.

Civilizația din valea Indusului în India de Nord

După 2000 î.Hr.

Invazia cuceritorilor arieni prin nord-vest

Secolul al VI-lea î.Hr.

Apariția a două noi religii: jainismul și budismul

327 - 325 î.Hr.

Alexandru cel Mare în Punjab

Cca.321 – 184 i. Hr.

Dinastia Maurya unifica mare parte a Indiei

Cca. 274 – 236 i. Hr.

Domnia lui Asoka

320 - 535

Domnia dinastiei Gupta: epoca civilizatiei "clasice" indiene

Secolul al IX-lea

Declinul budismului in India

998 - 1030

Domnia dinastiei Gaznevizilor

Incursiuni de jaf musulmane.

1398- 1399

Timur Lenk prada India de Nord

1526

Fondarea imperiului Mogulilor